

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Corollaria ex dictis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

& D. Bernard. 5. de considerat. *videt* (Beatus) *Verbum, & in Verbo facta per Verbum.*

11. *Confirm.* Causa perfectè continens effectum, & cum ipso connexa sufficienter ducit in cognitionem ipsius, sed DEUS est causa perfectissimè continens omne esse creatum, & habet cum iis connexionem necessariam, si sunt possibiles; liberam, si actuales. ergo ipse cognitus sufficienter ducit in cognitionem effectus.

13. *Obijctis primò.* Quæ cognoscuntur in aliquo tanquam medio cognito, non videntur clarè & intuitivè, & secundum esse proprium: atqui creaturæ à Beatis clarè & intuitivè videntur secundum esse proprium ipsarum: ergo non videntur in divina essentia seu medio cognito. Major probatur: Clara & distincta representatio objecti fit per proprias species: sed medium cognitum non est propria species objecti: ergo per illud non fit clara & distincta representatio secundum esse proprium ipsius.

Resp. nego maj. & probationem dist. Clara & distincta representatio fit per proprias species, quando medium non eminenter continet perfectionem & claritatem propriae speciei, conc. quando eminenter continet, nego. atqui essentia divina eminenter continet omnem claritatem propriae speciei.

14. *Obijctis secundò.* Quidquid essentia Divina representat, illud representat ad modum actus puri; sed creaturæ secundum esse proprium formale, sunt aliquid potentiale, quod non potest representari ad modum actus puri; ergo secundum esse suum proprium & formale à Divina essentia representari non possunt.

Resp. disting. maj. representat ad modum actus puri subjective, & ex parte cognitionis, conc. objective, & ex parte rei representata. nego. Et patet distincta min. nego conseq.

15. *Obijctis tertio.* Visio eodem medio semper videtur idem: sed beati non vident easdem creaturas per visionem beatificam: aliàs tolleretur extrinseca inaequalitas visionis. ergo non possunt habere pro medio videndi creaturas unam eandemque essentiam divinam.

Resp. Visio eodem medio, & eodem modo applicato, videtur idem, concedo; visio eodem medio diverso modo applicato, videtur idem, nego maj. ergo beati non habent pro medio eodem essentiam divinam ut eodem modo applicatam, conc. ut diverso modo applicatam, nego consequentiam. Nam pro diversitate luminis gloriæ tanquam dispositionis, etiam divina essentia unum intellectum perfectius quam alterum ad sui visionem determinat.

16. *Obijctis quarto.* Si divina essentia ratione continentis & connexionis cum creaturis illas representat ut medium cognitum, non est major ratio, cur aliquas potius, quam omnes representet, siquidem non tantum habet necessariam connexionem cum aliquibus, nec tantum cum omnibus in communi, sed etiam in particulari.

Respondeo negando sequelam: quia licet contententia creaturarum sit ratio manifestandi creaturas, quia tamen divina essentia unitur & communicatur juxta proportionem luminis gloriæ, inde fit, quod intellectum perfectius dispositum deter-

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. I.

minet ad majorem penetrationem suæ essentia, & consequenter majoris extensionis & connexionis cum creaturis possibilibus, sicut intellectus principia perfectius penetrans, in ipsis plures videt conclusiones. Pro quorum clariori notitia fit.

§. III.

Corollaria ex dictis.

Colliges primò. Quamvis remota radix per-17. *lectius videndi DEUM, & plures possibiles creaturas in DEO sint merita Beati:* siquidem visio est premium essentiale, quod correspondet quantitati meritorum: proximam tamen radicem esse perfectius lumen gloriæ, & perfectiorem unionem essentia divina cum intellectu videntis DEUM. Nam tantò plures effectus videntur in causa, quanto perfectius virtus causa penetratur; sed quanto perfectius divina essentia unitur intellectui in ratione speciei intelligibili, tantò perfectius penetratur ipsius causativa virtus, secundum quam continet & representat creaturas; hæc ipsa porro perfectior unio fit secundum proportionem perfectioris dispositionis luminis gloriæ: ergo quanto perfectius est lumen gloriæ, & unio divina essentia cum intellectu Beati, tantò plures creaturæ possibiles videntur in DEO. Dixi possibiles: nam

Colliges secundò. Proximam radicem videndi 18. *creaturas actuales plures vel pauciores, esse liberam DEI ordinationem, volentis & consentientis, ut sua voluntatis & omnipotentia terminationes ad extrinseca objecta plures, vel pauciores intellectui videntis innotescant.* Non enim alia ratione divina essentia representat creaturas, nisi quatenus habet connexionem ad illas; sed ad actuales creaturas, quatenus aliquando existentes vel existuras non habet connexionem, nisi ex determinatione liberi decreti: ergo illas non nisi in vi sui liberi decreti manifestat: atqui decreta libera non manifestantur, nisi per liberam DEI ordinationem, quemadmodum & secreta cordium inter homines & angelos mutuo manifestantur: ergo ratione illius liberae ordinationis DEUS plures vel pauciores creaturas manifestat, idèque respectu illarum speculum liberum & voluntarium appellatur.

Colliges tertio. Non eadem prorsus ratione 19. *intellectum Beati per essentiam divinam determinari ad visionem eorum, quæ sunt in ipsa formaliter: & quæ sunt eminenter.* Nam ad visionem personarum & perfectionum divinarum essentia determinat intellectum tanquam species intelligibilis & medium quo, quia se & sua representat tanquam formaliter secum eadem in ratione actus puri & intelligibili: per essentiam, creaturas verò propter causalem & eminentialem continentiam: unde ad creaturarum visionem determinat per modum speculi & medi in quo, idèque visio divina essentia ejusque attributorum est immediata, visio verò creaturam est mediata; non quasi mediatio sit ex parte actuum; uno quippe actu visionis formaliter tam essentia divina, quam creatura videntur in essentia, sed ex parte objecti: quia per actum visionis per se primò essentia, ratione verò

essentia tanquam causa præcognita & eminenter continentis, creaturæ quoque possibiles & actuales videntur.

20. Colliges quartò. Quòd ista potiùs, quàm illa creaturæ possibiles in DEO videantur, rationem aliquo modo peti debere ex ipsis creaturis possibilibus, quarum aliqua, quia in essendo & modo essendi sunt aliis perfectiores, sublimiori activitate & virtute ad sui productionem indigent: sicque intra sinum divinæ omnipotentia & essen-

tia magis recondita latent, quæ proinde ut ab intellectu videntis penetrantur, perfectius lumen gloriæ requirunt. Quod exponens S. D. q. 8. d. Ver. a. 4. ad 12. *Cognitâ causâ, inquit, in promptu est, ut aliqui effectus cognoscantur in ipsa, aliqui verò magis lateant; sicut patet, quod ex principiis demonstrationis statim aliqua conclusiones elicantur, quadam verò non nisi per multa media, &c. Similiter est etiam cognitio rationum intelligibilium de effectibus respectu essentia divina.*

ARTICULUS III.

Quenam creaturæ de facto videantur aut videri possint in DEO?

SUMMARI A.

1. *Neesse est videri possibilia in communi.*
2. *Visio ut beatificans debet representare creaturam in particulari.*
3. *Absolute potest dari visio DEI sine visione creature in particulari.*
4. *Non est major ratio, cur possit dari non visis aliis, quam non visis omnibus.*
5. *Creaturæ possibiles formaliter terminant omnipotentiam sub ratione producibilis ex nihilo.*
6. *Non obest visioni confusa representatio objecti secundarii.*
7. *Ex cognitione omnium possibilium in DEO, sequeretur comprehensio Divina omnipotentia.*
8. *Varia instantia contra rationem S. Th.*
9. *Anima Christi non videt terminum scientie visionis intensivè, sed extensivè adequatum.*
10. *Beati vident totum terminum potentia generativa in Patre, sed non totaliter.*
11. *Si in se ipsis viderentur omnia possibilia, videretur terminus Divina omnipotentia materialiter, non formaliter.*
12. *Omnia possibilia collectivè adequarent Divinam omnipotentiam.*
13. *Non omnia libera decreta possunt terminativè videri à beatis.*
14. *Possunt omnes creaturæ actuales videri.*
15. *Videntur à sola anima Christi.*
16. *Cognoscunt Beati omnia mysteria fidei.*
17. *Item species universi & qua ad statum pertinent.*
18. *Ideo Christus videt omnia objecta Divina scientie visionis, &c.*
19. *Videntur hæc simul & ab initio beatitudinis.*
20. *Exponitur locus Dan. c. 10.*
21. *Tripliciter datur nomen de DEO.*
22. *DEUS à creaturis duobus modis nominari potest.*
23. *Cur Beati possint formare de DEO nomen & non verbum?*

§. I.

An Divina essentia videri possit sine aliqua creatura in particulari?

1. *Suppono primò. Non posse videri Divinam essentiam, quin videantur saltem creaturæ possibiles in communi: neque enim distinctè videri potest divina omnipotentia, nisi videatur ob-*

jectum & terminus formalis ipsius: sed hoc sunt creaturæ possibiles in communi, ergo.

Suppono secundò. Non posse dari visionem beatificam divinæ essentia, quæ nullam videat creaturam actualem etiam in particulari. Ratio est, quòd, ut ex instituto dicitur in Tract. de Act. hum. visio divinæ essentia quatenus beatificans debeat videntem formaliter certificare de sui perpetuitate & inamissibilitate: atqui hoc non faceret, nisi se ipsam ut perpetuandam vi divini decreti videret in divina essentia: ergo se ipsam videt, estque virtualiter reflexa in se ipsam: & consequenter videt creaturam actualem, Dixi tamen visioni quæ beatificanti hoc competere: quia istud prædicatum non convenit ipsi essentialiter ut visio, sed ut est beatifica: prout loco cit. dicitur. His suppositis sit

CONCLUSIO I. *Potest absolute videri divina essentia non visâ aliquâ creaturâ possibili vel actuali in particulari. Ita communiter Thomistæ cum S. D. a. 8. ad 4. ubi refert testimonium S. Augustini l. 1. confels. c. 4. Infelix homo, qui scit omnia (scilicet creaturas) se autem nescit: beatus autem, qui se scit, etiam illa nesciat. Qui verò se & illa novit, non propter illa beator est, sed propter se solum beatus.*

Ratio est primò. Ut intuitivè videatur aliqua causa, & virtus eminenter continens effectum, sufficit, ut terminus & objectum videatur secundum rationem formalem: sic enim potentia visiva quidditivè cognoscitur, cognito colore in communi, tanquam termino formali ipsius, & principia demonstrativa clarè videri possunt non cognitâ conclusione, quæ virtualiter continetur in ipsis: atqui particularitas creaturarum sive possibilium sive actualium non pertinet ad formalem, sed materialem tantum rationem & exercitium divinæ causalitatis & omnipotentia: ergo essentia divina ejusque omnipotentia clarè videri possunt, non visâ aliquâ creaturâ in particulari.

Ratio est secundò. Divina essentia videri potest, & de facto videtur à beatis sine multis creaturis in particulari: ergo etiam videri potest sine omnibus. Antecedens constat ex §. seq. Consequentia probatur: Divina essentia in representando tam est independens & absoluta ab una creatura, quàm ab altera: ergo si videri potest sine